

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1977-1978

1 FEBRUARI 1978

WETSVOORSTEL

houdende oprichting van de dienstverlenende
vereniging van ambachtslieden

(Ingediend door de heer Louis Olivier)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel kan worden beschouwd als een poging tot beantwoording van de vele vragen die het zelfstandig uitgeoefende beroep in de loop van de jongste jaren heeft doen rijzen.

Het hedendaagse economisch bestel dat meer in het bijzonder gericht is op het zoeken naar meer welzijn, biedt de zelfstandigen aanzienlijke expansiemogelijkheden. Nu constateren wij paradoxaal genoeg dat het aantal zelfstandigen voortdurend schijnt af te nemen.

Voor de stijging van het aantal werklozen, vooral van het aantal jonge werklozen is die vermindering als een belangrijke factor te beschouwen.

De jongeren die de school verlaten schijnen er immers weinig voor te voelen een zelfstandige loopbaan te beginnen. Die sector biedt nochtans bijzonder interessante mogelijkheden.

Er zouden dus een aantal formules uitgewerkt moeten worden om de jongeren ertoe aan te zetten zich te keren naar een zelfstandige werkzaamheid, zonder evenwel om het even welke vorm van een dergelijke bedrijvigheid aan te moedigen.

Sommige takken, met name de distributie, zijn overbezet en men zou de jongeren een slechte dienst bewijzen als men hen in die richting zou leiden.

Daarentegen kan het aantal werkzoekenden in alles wat met het bouwbedrijf verband houdt, op verre na niet voldoen aan de werkaanbieding.

Het onderhavige voorstel betreft in de eerste plaats beroepen zoals glazenmaker, schrijnwerker-timmerman, lood- en zinkwerker, installateur van sanitair, behanger-stof-ferder, die hun diensten niet zullen kunnen aanbieden voor zo belangrijke werken als het bouwen van een huis, maar wel voor dringende herstellingen of voor werken ter verfraaiing en ter volledige afwerking.

Chambre des Représentants

SESSION 1977-1978

1 FÉVRIER 1978

PROPOSITION DE LOI

portant création de l'artisanat-service

(Déposée par M. Louis Olivier)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition peut être considérée comme une tentative de réponse aux nombreuses questions dont le travail indépendant a fait l'objet au cours des dernières années.

Paradoxalement, alors que les exigences d'une économie nouvelle, axée plus particulièrement sur la recherche d'une meilleure qualité de vie offrent au travail indépendant de remarquables possibilités d'expansion, on est bien obligé de constater une tendance constante à la diminution du nombre des travailleurs indépendants.

Cette diminution peut être considérée comme un facteur important dans l'augmentation du nombre des chômeurs, surtout parmi les jeunes.

En effet, les jeunes gens et jeunes filles qui sortent de l'école ne semblent pas disposés à entamer une carrière indépendante. Ce secteur offre pourtant des débouchés particulièrement intéressants.

Il paraît donc important de mettre au point un certain nombre de formules destinées à inciter les jeunes à se tourner vers l'activité indépendante, sans cependant encourager n'importe quelle forme d'activité de ce genre.

Certains secteurs, notamment celui de la distribution, sont encombrés et ce serait rendre un mauvais service aux jeunes que de les diriger dans cette voie.

Par contre, dans tout ce qui a trait au domaine de la construction, l'offre de service est loin de pouvoir satisfaire la demande.

La présente proposition concerne en priorité à des professions telles que celles de vitrier, menuisier-charpentier, plombier-zingueur, installateur d'appareils sanitaires, tapissier-garnisseur, qui ne pourront pas offrir leurs services à la clientèle pour des activités aussi importantes que la construction d'une maison, mais bien pour des réparations urgentes ou un travail d'embellissement ou de parachèvement.

Het beoogt het handwerkbedrijf d.i. het werk van de vroegere gilden, te herwaarderen en de jongeren te doen inzien dat het werk aan een zelfstandige er niet alleen in bestaat plaats te nemen achter een toonbank.

Het voorstel wil een nieuwe vorm van uitoefening van de zelfstandige werkzaamheid bevorderen, nl. het werken in groepsverband.

Uit een enquête welke het Verbond der Belgische Ondernemingen heeft gehouden om inlichtingen te bekomen omtrent de mogelijke ontwikkeling van een nieuwe vorm van vennootschap, de groepering voor bedrijfseconomische samenwerking, is de wens naar voren gekomen om spoedig nieuwe juridische structuren tot stand te zien komen, alleen maar om de ontoereikende bestaande vennootschapsstructuren te verbeteren en de samenwerking onder de ondernemingen, meer in het bijzonder van de kleine en middelgrote ondernemingen, te bevorderen.

Het ziet er dus naar uit dat de kleine en middelgrote ondernemingen hebben begrepen dat het noodzakelijk is samen te werken zonder daarom hun identiteit en hun eigenheid te verliezen.

Het onderhavige voorstel moet worden beschouwd als een aanmoediging voor de kleine en middelgrote ondernemingen en voor de zelfstandigen om die weg in te slaan.

Ontleding van de artikelen

Artikel 1

In plaats van de oprichting van een nieuw type van vennootschap te overwegen, voorziet het voorstel in de erkenning — door de Minister van Middenstand — van elke vennootschap of groepering van zelfstandigen die tot de ambachtsbedrijvigheid behorende, complementaire beroepen uitoefenen. Indien die vennootschap of groepering voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 2 zal daaraan de hoedanigheid van dienstverlenende vereniging van ambachtslieden, alsmede het recht om de aan deze hoedanigheid verbonden steun aan te vragen toegekend worden.

Er is geen enkele bijzondere rechtsvorm vereist, maar de hoedanigheid van dienstverlenende vereniging van ambachtslieden zal slechts kunnen worden toegekend aan een groepering die rechtspersoonlijkheid bezit.

De coöperatieve vennootschap en de toekomstige groeperingen voor bedrijfseconomische samenwerking schijnen nochtans de meest passende rechtsvormen te zijn om een dienstverlenende vereniging van ambachtslieden uit te maken. De leden van een dergelijke vereniging zullen allen de hoedanigheid van zelfstandige hebben, omdat zij die reeds vooraf bezaten — in het geval van een zelfstandige die reeds geïnstalleerd is en die tot een vereniging toetreedt — ofwel omdat zij ze verkrijgen, b.v. in het geval van een werknemer die een aanvullende werkzaamheid zelfstandig wil uitoefenen. In dit opzicht kan de dienstverlenende vereniging van ambachtslieden een geldig antwoord zijn op de kritiek die werd geuit tegen het ontwerp van wet betreffende de beteugeling van het sluikwerk. Het soort werkzaamheid waaraan die vereniging zich zal wijden, wordt op dit ogenblik in de meeste gevallen uitgeoefend door werknemers die onwettelijk een zelfstandige werkzaamheid uitoefenen. Zoals uiteengezet in de toelichting van het voorstel is er onbetwistbaar vraag naar dit soort van dienstverlening.

De dienstverlenende vereniging van ambachtslieden zal dus de werknemer, die een toekomstige zelfstandige werkzaamheid wenst uit te oefenen, in de mogelijkheid stellen dat wettelijk te doen, mits daarbij uiteraard te voldoen aan

Son objectif est de revaloriser le travail manuel, celui des anciennes corporations, et de faire comprendre aux jeunes que le travail d'un indépendant ne consiste pas uniquement à s'installer derrière un comptoir de vente.

La proposition tend également à promouvoir une nouvelle forme d'exercice de l'activité indépendante, la formule de groupement.

Une enquête menée par la Fédération des Entreprises de Belgique en vue d'obtenir des renseignements concernant le développement possible d'une nouvelle forme de société, le groupement d'intérêt économique, a fait ressortir le souhait de voir se créer rapidement des structures juridiques nouvelles, singulièrement en vue de pallier aux insuffisances des structures des sociétés existantes dans le domaine de la promotion de la coopération des entreprises et plus particulièrement des petites et moyennes entreprises.

Il semble donc que les petites et moyennes entreprises ont compris la nécessité de travailler en coopération, sans pour autant perdre leur identité et leur particularité.

La présente proposition doit être considérée comme un encouragement pour les petites et moyennes entreprises et les travailleurs indépendants à œuvrer dans ce sens.

Analyse des articles

Article 1

Plutôt que d'envisager la création d'un nouveau type de société, la proposition prévoit la reconnaissance par le Ministre des Classes moyennes de toute société ou de tout groupement de travailleurs indépendants exerçant des professions complémentaires relevant de l'artisanat qui, s'il répond aux conditions prévues par l'article 2, se verra reconnaître la qualité d'artisanat-service et le droit de solliciter les aides attachées à cette qualité.

Aucune forme juridique particulière n'est requise, mais la qualité d'artisanat-service ne pourra être accordée qu'à un groupement jouissant de la personnalité civile.

La société coopérative et le futur groupement d'intérêt économique paraissent cependant être les formes juridiques les plus adéquates pour constituer un artisanat-service. Les membres de l'artisanat-service auront tous la qualité de travailleur indépendant, soit parce qu'ils la possédaient déjà au préalable — dans le cas d'un travailleur indépendant déjà installé et qui entre dans un artisanat-service — soit parce qu'ils l'acquièrent en entrant dans l'artisanat-service — dans le cas d'un travailleur salarié qui entend exercer, à titre indépendant une activité complémentaire. A cet égard, l'artisanat-service peut constituer une réponse valable aux critiques qui ont été formulées contre le projet de loi relatif à la répression du travail frauduleux à caractère commercial ou artisanal; le genre d'activité auquel se consacrera l'artisanat-service est actuellement exercé, dans la plupart des cas, par des travailleurs salariés exerçant illégalement une activité indépendante. Or, ainsi qu'il a été exposé dans les développements de la proposition, la demande pour la propagation de ce genre de service est incontestablement forte.

La formule de l'artisanat-service permettra donc au travailleur salarié qui désire exercer à titre complémentaire une activité indépendante, de le faire légalement en répondant bien entendu à toutes les conditions imposées, que ce

alle gestelde voorwaarden betreffende het sociaal statuut of in verband met de reglementering van de toegang tot de beroepen van ambacht en handel.

Derhalve mag worden verwacht dat de werknemers zich definitief naar een zelfstandig statuut zullen richten. De dienstverlenende vereniging van ambachtslieden dient houder te zijn van het getuigschrift van werkzaamheid dat is voorgeschreven bij de wet van 15 december 1970 op de uitoefening van beroepswerkzaamheden in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen.

De dienstverlenende vereniging van ambachtslieden moet voldoen aan de voorwaarden inzake beheer, hetzij door bemiddeling van één van de leden, die houder is van voornoemd getuigschrift, hetzij, indien het om een vereniging van enige omvang gaat, door bemiddeling van een bediende die aan de vereniging is verbonden door de aangelegenheden inzake bedrijfsvoering, want er is geen bezwaar tegen dat de vereniging administratief personeel in diens neemt; aldus zal de werknemer die voldoet aan de voorwaarden inzake beroepskennis, maar niet aan die inzake bedrijfsvoering, een zelfstandige werkzaamheid kunnen uitoefenen door bemiddeling van de vereniging.

Ten slotte zij erop gewezen dat onder « onder het ambacht ressorterende beroepen » niet alleen worden verstaan de werkzaamheden bedoeld bij de wet van 18 maart 1965 betreffende het ambachtsregister en de uitvoeringsbesluiten ervan, maar in een veel ruimere zin alle zelfstandige werkzaamheden waarbij de dienstverlening voornamelijk handenarbeid is.

Art. 2

De hoedanigheid van dienstverlenende vereniging van ambachtslieden wordt alleen toegekend aan vennootschappen of groeperingen die voldoen aan een aantal voorwaarden waaronder het bezit van de rechtspersoonlijkheid. Een minimum aantal leden is vereist, daar men zich bezwaarlijk een vereniging van twee leden, bij voorbeeld een schrijnwerker en een glazenmaker, kan voorstellen; die zouden dan elkaar gemakkelijk aan de cliënteel kunnen aanbevelen zonder daarom een associatie te vormen. Het werd opportuun geacht het aantal vertegenwoordigers van een zelfde beroep in de vereniging te beperken, ter voorkoming van monopolievorming tegenover andere zelfstandigen die hetzelfde beroep uitoefenen, maar die geen lid zijn van de vereniging of tegenover andere leden op wie drukking zou kunnen worden uitgeoefend door een kleine interne corporatieve groep.

Art. 3

Deze wet mag niet tot gevolg hebben dat voor bepaalde werkzaamheden een monopolie aan de dienstverlenende vereniging van ambachtslieden verleend wordt. Het is nochtans wenselijk dat de cliënteel wordt ingelicht over de hoedanigheid van degenen op wie zij een beroep doet. Dat is de reden waarom deze verplichting aan de vereniging wordt opgelegd.

Art. 4

De wet beperkt zich ertoe te voorzien in het beginsel van de toekenning van staatshulp aan de dienstverlenende vereniging van ambachtslieden ter bevordering van de eerste vestiging en van de zelfstandige ambachtswerkzaamheid.

Die steun, die zal worden geregeld bij een in Minister-raad overlegd koninklijk besluit zou kunnen bestaan in premies voor eerste vestiging, die in het algemeen moeten

zijn in materie van statut social ou au point de vue de la réglementation d'accès aux professions de l'artisanat et du commerce.

On peut espérer ainsi que le travailleur salarié s'orientera définitivement vers un statut indépendant. L'artisanat-service devra être titulaire des attestations d'activités imposées par la loi du 15 décembre 1970 sur l'exercice des activités professionnelles dans les petites et moyennes entreprises du commerce et de l'artisanat.

L'artisanat-service remplira les conditions de gestion, soit par l'intermédiaire d'un des membres, titulaire d'une attestation d'activité, soit, si l'artisanat-service revêt une certaine importance, par l'intermédiaire d'un préposé, attaché à l'artisanat-service pour les problèmes de gestion d'entreprise car il n'y a pas d'empêchement à ce que l'artisanat-service engage du personnel administratif; ainsi, le travailleur salarié, qui remplit les conditions de connaissances professionnelles mais non de connaissances de gestion, pourra par l'intermédiaire de l'artisanat-service exercer une activité indépendante.

Enfin, il convient de souligner que, par profession relevant de l'artisanat, on entend, non pas exclusivement les activités visées par la loi du 18 mars 1965 sur le registre de l'artisanat et ses arrêtés d'exécution, mais, dans un sens beaucoup plus large, toutes les activités indépendantes dans lesquelles le caractère manuel de la prestation de services est prépondérant.

Art. 2

La qualité d'artisanat-service ne sera accordée qu'aux sociétés ou groupement qui répondent à un certain nombre de conditions dont la possession de la personnalité juridique. Un nombre minimum de membres a été imposé car on imagine mal un artisanat-service composé de deux personnes, par exemple un menuisier et un vitrier; ces personnes pourraient très bien se recommander mutuellement à la clientèle sans pour autant, devoir former une association. Il a été jugé bon de limiter le nombre de représentants d'une même profession au sein de l'artisanat-service pour éviter de créer un monopole, soit vis-à-vis des autres indépendants exerçant la même profession mais non membres du groupe, soit vis-à-vis des autres membres qui pourraient subir des pressions de la part d'un petit groupe corporatif interne.

Art. 3

La présente loi ne peut avoir pour conséquence de conférer un monopole pour certaines activités aux artisans-service. Il est toutefois souhaitable que la clientèle soit informée de la qualité des personnes auxquelles elle fait appel. Telle est la raison de cette obligation imposée à l'artisanat-service.

Art. 4

La loi se borne à prévoir le principe de l'octroi d'aides de l'Etat aux artisans-services en vue de favoriser le premier établissement et d'amener la relance des activités artisanales indépendantes.

Ces aides, qui seront déterminées par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, pourraient consister en primes de premier établissement destinées de façon générale

dienen als steun voor de oprichting van de vereniging; wervingspremies, bestemd om de toetreding van nieuwe leden tot een reeds opgerichte vereniging in de hand te werken; werkingstoelagen; outilleringstoelagen, die bedoeld zijn als steun voor de aankoop van het basismateriaal van de leden van de vereniging, inzonderheid van de jongsten; terugvorderbare voorschotten zonder intrest, die moeten worden gebruikt om het bedrijfskapitaal te stijven en de grondstoffenvoorraad aan te leggen; beheersbijstand zowel in het stadium van de oprichting als in dat van de eigenlijke werking van de vereniging.

Om te voorkomen dat sommige leden door bemiddeling van de vereniging steun zouden krijgen die zij individueel niet zouden hebben kunnen verkrijgen, wordt een minimumtermijn van tien jaar bestaan opgelegd voor de verkrijging van die steun door de vereniging.

Art. 5

Voor de inwerkingtreding van de wet wordt voorzien in een periode die de uitvoerende macht in staat moet stellen de nodige uitvoeringsbesluiten uit te werken.

WETSVOORSTEL

Art. 1

De Minister van Middenstand kan als dienstverlenende vereniging van ambachtslieden erkennen elke vennootschap of groepering van zelfstandigen die aanvullende beroepen uitoefenen welke onder het ambacht ressorteren en aan de cliënteel diensten verleent, hoofdzakelijk met het doel om dringend hulp te verlenen of een reparatie uit te voeren.

Art. 2

De hoedanigheid van dienstverlenende vereniging van ambachtslieden kan slechts worden verleend aan vennootschappen of groeperingen die rechtspersoonlijkheid bezitten en die, behoudens een door de Minister toegestane afwijking, aan de volgende voorwaarden voldoen:

- 1° minstens uit 5 leden bestaan;
- 2° niet meer dan 2 leden hebben die dezelfde werkzaamheid uitoefenen;
- 3° op het ogenblik van de oprichting een meerderheid van leden hebben, die minder dan 30 jaar zijn en sedert minstens 5 jaar houder zijn van een nummer van het handelsregister of van het ambachtsregister;
- 4° derwijze opgericht zijn dat de leden persoonlijk de hoedanigheid van zelfstandige behouden;
- 5° eisen dat de leden hun werkzaamheid hoofdzakelijk of bijkomstig binnen de vereniging uitoefenen gedurende minstens 5 jaar en in elk geval tijdens de duur van de in artikel 4 bedoelde steun;
- 6° aan ieder lid het verbod opleggen een commercieel verkoopbedrijf te openen dat verband houdt met de werkzaamheid die door het lid in de vereniging wordt uitgeoefend.

à aider à la constitution du groupement; primes d'engagement destinées à favoriser l'entrée de nouveaux membres dans un artisanat-service déjà constitué; subventions de fonctionnement; subventions à l'outillage destinées à aider à l'achat du matériel de base des membres de l'artisanat-service, notamment des plus jeunes; avances récupérables sans intérêt devant être utilisées pour alimenter le fonds de roulement et constituer le stock des matières premières; assistance de gestion tant au stade de la création de l'artisanat-service qu'à celui de son fonctionnement.

Afin d'éviter que certains membres ne bénéficient, par l'intermédiaire de l'artisanat-service, des aides qu'ils n'auraient pu obtenir individuellement, une durée minimum de dix ans d'existence a été imposée pour que les artisanat-services puissent bénéficier de ces aides.

Art. 5

Il est prévu, pour l'entrée en vigueur de la loi, une période qui doit permettre au pouvoir exécutif de préparer les arrêtés d'exécution nécessaires.

Louis OLIVIER

PROPOSITION DE LOI

Article 1

Le Ministre des Classes moyennes peut reconnaître, en qualité d'artisanat-service, toute société ou groupement de travailleurs indépendants exerçant des professions complémentaires relevant de l'artisanat, qui prestent des services à la clientèle, essentiellement dans un but d'assistance urgente ou de réparation.

Art. 2

La qualité d'artisanat-service ne peut être accordée qu'aux sociétés ou groupements qui jouissent de la personnalité morale et qui, sauf dérogation accordée par le Ministre, répondent aux conditions suivantes:

- 1° compter un nombre minimum de 5 membres;
- 2° ne pas compter en leur sein plus de 2 membres exerçant la même activité;
- 3° compter, au moment de leur création, une majorité de membres âgés de moins de 30 ans et titulaires d'un numéro du registre du commerce ou de l'artisanat depuis moins de 5 ans;
- 4° être constitués de manière telle que les membres gardent personnellement la qualité de travailleur indépendant;
- 5° exiger que leurs membres exercent, à titre principal ou à titre accessoire, leur activité en leur sein, pendant 5 ans au moins et, en tout cas, pendant la durée des aides prévues à l'article 4;
- 6° imposer à chacun de leurs membres l'interdiction d'ouvrir un établissement commercial de vente ayant un rapport avec l'activité exercée par le membre au sein du groupement.

Art. 3

Elke als dienstverlenende vereniging van ambachtslieden erkende vennootschap of groepering moet deze hoedanigheid in haar betrekkingen met de cliënteel vermelden.

Art. 4

§ 1. Bij een in Ministerraad overlegd besluit bepaalt de Koning de bijzonderheden van de hulp die door de Staat aan de dienstverlenende vereniging van ambachtslieden kan worden verleend ter bevordering van de eerste vestiging en van de zelfstandige ambachtswerkzaamheid.

§ 2. De in § 1 bedoelde hulp kan alleen worden verleend aan dienstverlenende verenigingen van ambachtslieden die voor een termijn van minstens 10 jaar zijn opgericht.

§ 3. Elk dank zij de in § 1 bedoelde hulp door de dienstverlenende vereniging van ambachtslieden verworven goed blijft eigendom van de vereniging tot op het ogenblik van de ontbinding ervan.

Art. 5

Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de eerste maand volgend op de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

22 december 1977.

Art. 3

Toute société ou groupement reconnu en qualité d'artisanat-service est tenu de faire état de cette qualité dans ses rapports avec la clientèle.

Art. 4

§ 1. Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le Roi détermine les modalités des aides qui peuvent être accordées par l'Etat aux artisanat-services en vue de favoriser le premier établissement et d'amener la relance des activités artisanales indépendantes.

§ 2. Les aides prévues au § 1 ne peuvent être accordées qu'aux artisanat-services créés pour une durée minimum de 10 ans.

§ 3. Tout bien acquis par l'artisanat-service grâce aux aides prévues au § 1 reste la propriété de l'artisanat-service jusqu'à sa dissolution.

Art. 5

La présente loi entre en vigueur le premier jour du troisième mois qui suit sa publication au *Moniteur belge*.

22 décembre 1977.

Louis OLIVIER
W. DE CLERCQ
A. DAMSEAUX
L. DE GREVE
L. HANNOTTE
A. VREVEN
G. MUNDELEER
G. SCHRANS
F. VERBERCKMOES